

Nr 39.

Av herr **Flyg m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 3, med förslag till förordning om allmän omsättningsskatt.

Kungl. Maj:ts proposition nr 3 utgör ett nytt bevis till många tidigare, att vår »välfärdsregering» icke behärskar den situation, som uppstått för land och folk genom storkriget. I propositionens motivering redogör finansministern för den brist, som redan består och, enligt hans kalkyler, kommer att varda i statsbudgeten. Därefter föreslås riksdagen besluta en omsättningsskatt, vilken beräknas täcka en ringa del av ovan nämnda brist. Riksdagen erhåller vidare indirekt besked om, att regeringen avser att komma med ytterligare förslag till beskattning för täckandet av övriga utgifter.

Endast regeringen i ett parlamentariskt land, d. v. s. regeringen här i Sverige, kan utan att riskera sin existens uppträda på ett dylikt sätt. Överallt annorstädes skulle man förstå nödvändigheten av, att ge den anslagsbeviljande och inför folket ansvariga institutionen en överskådlig bild av hur hela bristen kan och bör täckas. Endast i ett sådant sammanhang existerar ju möjligheten för riksdagen att objektivt värdera ett delförslag, sådant som här omskrivna proposition. Endast i ett sådant sammanhang kan varje förslag avvägas gentemot andra liknande. Endast en redogörelse för regeringens mening om, hur hela den föreliggande bristen kan och bör täckas, utgör enda tänkbara formen för ett ekonomiskt sunt och försvarbart handlande. Endast från en sådan utgångspunkt kan den ofrånkomliga frågan om hur länge vi orka med de nuvarande utgifterna dryftas och besvaras. Säkerligen är det regeringens rädsla för att ställa denna fråga på dagordningen, som förklarar dess handlande gentemot riksdag och folk. Men därtill kommer, att regeringen är medveten om sin suveränitet över riksdagens »fyra stora» partier, vilkas ledare utgör regeringens följarekvartett. Och vidare vet man, att efter 1 januari har man en ännu mera partidikerad, osjälvständig och lydlig riksdag att arbeta med. Inför denna anser sig regeringen kunna lägga vilka förslag som helst. Därför får den nu samlade urtima riksdagen acceptera omsättningsskatten, medan den härefter följande nödvändiga ytterligare påbyggnaden sparas till 1941 års lagtima.

Den föreliggande propositionen står helt i orättfärdighetens tecken. De undantag propositionen förutsätter eliminera icke det sakförhållandet, att en ny orättvis börda lägges på de små inkomstagarna, d. v. s. folkets breda skikt. Genom förut beslutade och utgående direkta och indirekta skatter är folkets breda skikt redan förut oproportionerligt hårt belastat. Samma skikt har även hårdast drabbats av de med beredskapen förenade svårigheterna.

Nu ska de därutöver också få den tyngsta bördan av omsättningsskatten. Detta på förslag av en regering, vars flertal skall föreställa representativt för landets »arbetare och bönder».

Omsättningsskatten skall enligt regeringens förslag utgå osynlig. Affärs-
männen och med dem likställda skall genom prisförhöjningar uttaga det be-
lopp de månadsvis skall inleverera till staten. Det finns ingen anledning att
misstänka nämnda skatteleverantörer över lag för prisförhöjningar över de
5 procent varmed skatten skall utgå. Men det är mycket tänkbart att på för-
nödenheter, vilka i pris understiga en krona, kommer en prishöjning över
stigande 5 procent att bli verklighet. Denna kommer helt att drabba den be-
talande allmänheten, men de många små slantar, som härigenom flyter in,
kommer icke statskassan till godo. Regeringens argumentation på denna punkt
är icke hållbar. Syftet är uppenbarligen, att allmänheten icke skall märka
skatten och därmed icke heller irriteras av densamma.

Ett flertal andra anmärkningar mot föreliggande proposition skulle kunna
göras — alla talande för att propositionen bör avvisas av riksdagen. Men vad
ovan sagts är tillräckligt för ett sådant yrkandes framförande.

Slutligen vill vi emellertid påpeka, att en väsentlig del av de utgifter, vilka
nu belasta statsbudgeten, existerar endast på grund av den nuvarande
regimens bristande förutseende, felbedömning av läget och utvecklingen.
Enbart ett påpekande av vad beredskapens utrustning har kostat, säger vad
som här åsyftas. Samma regim kommer nu och vill i etapper belasta skatte-
betalarna utan att ens beröra frågan om den ekonomiska bärkraften. Detta
belyser klart, hur långt svensk demokrati i dag hunnit i fråga om sin förmåga
att bemästra landets finansiella angelägenheter.

Utgående från vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte avslå regeringens proposition nr 3 om
allmän omsättningsskatt samt samtidigt därmed i skrivelse till
regeringen begära ett helhetsförslag om hur bristen i stats-
budgeten kan och bör täckas.

Nils Flyg.

Arv. Olsson.

Viktor Herou.
